Gemeente Houten

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Raadslid Julia Hamel fractie Volt

I.a.a. de leden van de raad

i.a.a. de commissieleden

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
10 juli 2026			1016566	

Onderwerp:
Beantwoording schriftelijke vragen over zicht op kinderen buiten het reguliere onderwijs

Geachte mevrouw Hamel,

In deze brief informeren wij u over beantwoording van de schriftelijke vragen over kinderen, diebuiten het reguliere onderwijs vallen.

Aanleiding
Volt heeft op basis van artikel 36 RvO schriftelijke vragen gesteld aan het college naar aanleiding van de uitspraak door de Hoge Raad over de vrijstellingen van de leerplicht voor ouders die bezwaren hebben tegen de richting van het beschikbare onderwijs. De Hoge Raad benadrukt daarin dat het recht van kinderen op onderwijs zwaar moet meewegen. Daardoor zal een beroep op deze vrijstellingsgrond waarschijnlijk minder vaak kunnen worden toegekend dan voorheen, zeker in gemeenten waar voldoende openbaar onderwijs beschikbaar is. Tegelijkertijd blijkt uit de bijlage van de *Raadsinformatiebrief Prognose 3e trimester 2025 uitgaven Jeugdhulp en Wmo* dat de gemeente veel aandacht besteedt aan thuiszitters, Jeugdhulp in Onderwijstijd en Onderwijs-Zorgarrangementen.

Volt geeft aan het belangrijk te vinden dat ieder kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen en onderwijs te volgen dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden. Daarom vinden zij het belangrijk dat de raad een volledig beeld heeft van alle kinderen die buiten het reguliere onderwijs vallen. Ook vinden zij het belangrijk dat duidelijk is hoe hun ontwikkeling, welzijn en onderwijskansen worden gevolgd.

Het college heeft onderstaande vragen beantwoord en aangevuld met tabellen:

1. **Kan het college inzicht geven in het aantal kinderen uit de gemeente Houten dat in de afgelopen vijf jaar:**
   - **thuiszitter was;**
   - **buiten het reguliere onderwijs viel door een onderwijs-zorgtraject of vergelijkbare voorziening;**
   - **een vrijstelling van de leerplicht had?**

Antwoord:
Onderstaande tabel laat de cijfers zien van de verschillende vormen van verzuim de afgelopen 5 jaar:

Ontwikkeling verzuim

Schooljaar	Leer- en kwalificatie plichtige leerlingen	Ongeoorloofd Absoluut Verzuim >3 mnd	Ongeoorloofd Absoluut Verzuim >4 weken	Ongeoorloofd Absoluut Verzuim ingeschreven	Ongeoorloofd Relatief Verzuim 16 u /4 wkn	Ongeoorloofd Relatief Verzuim waarvan herhaald	Ongeoorloofd Relatief Verzuim waarvan luxe (Artikel 13a)
2024-2025	8077	19	25	10	147	63	9
2023-2024	8198	13	26	11	146	78	18
2022-2023	8344	6	6	5	126	53	7
2021-2022	8525	5	8	5	122	49	5
2020-2021	8701	7	12	5	89	37	5
2019-2020	8906	15	16	8	94	31	5

Een thuiszitter is volgens de Leerplichtwet een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere (tussen 5 en 18 jaar) die staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling, maar langer dan vier weken aaneengesloten niet naar school gaat en geen vrijstelling heeft. Het Sociaal Team classificieert jeugdigen als thuiszitter als deze meer dan de helft van de week geen onderwijs volgt omdat zij van mening is dat vroegtijdige inzet van zorg noodzakelijk is om volledig thuiszitten te voorkomen. Onlangs is er in de gemeente Houten met de ketenpartners (de GGD, het (passend) onderwijs, gemeente Leerplicht, gemeente beleid, het scholenteam van het Sociaal Team) een aanpak ontwikkeld, waarbij we gezamenlijk werken aan schoolaanwezigheid. Hierbij wordt geen onderscheidgemaakt tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim, aangezien je bij beide vormen van verzuim onderwijs mist. Bij de aanpak is er oog voor beginnend verzuim, en of er een passend plan voor de leerling ligt om tóch zo veel mogelijk naar (terug) school te komen.

Onderstaande tabel laat de cijfers zien van het aantal vrijstellingen de afgelopen 5 jaar.

Ontwikkeling vrijstelling

Schooljaar	Vrijstelling Artikel 15	Vrijstelling Artikel 5a	Vrijstelling Artikel 5b	Vrijstelling Artikel 5c
2024-2025	9	28	8	9
2023-2024	17	27	7	8
2022-2023	15	20	8	10
2021-2022	7	22	9	9
2020-2021	5	20	8	5
2019-2020	5	17	7	7

In totaal gaat het in schooljaar 2019-2020 om 36 kinderen; in 2020-2021 om 38 kinderen; in 2021-2022 om 47 kinderen; in 2022-2023 om 53 kinderen; in 2023-2024 om 59 kinderen en in 2024-2025 om 54 kinderen.

Kinderen buiten het reguliere onderwijs door een onderwijs-zorg traject of vergelijkbare voorziening vallen onder artikel 15.

2. Kan het college inzicht geven in de verschillende gronden waarop leerplichtvrijstellingen in Houten worden verleend en hoe vaak deze in de afgelopen vijf jaar zijn toegepast?

Antwoord:
Zie voor aantallen de vorige tabel. Daarbij zijn de gronden als volgt:
- Artikel 15: vervangende leerplicht ivm voldoende ander onderwijs of passend traject
- Artikel 5a: vrijstelling obv lichamelijk of psychische ongeschiktheid

- Artikel 5b: richtingsbezwaren, vrijstelling overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs van alle scholen binnen redelijke afstand van de woning.
- Artikel 5c: inschrijving (en geregeld schoolbezoek) in buitenland

3. Heeft het college inzicht in hoeveel kinderen in Houten momenteel onderwijs volgen buiten het reguliere onderwijssysteem, waaronder thuisonderwijs? Zo ja, kan het college de aantallen van de afgelopen vijf jaar delen?

Antwoord:
Zie ook weer de vorige tabel. Leerlingen die buiten het reguliere onderwijssysteem zijn in beginsel kinderen die vrijstelling krijgen op artikel 5b en 15. Het is hiervan niet bekend hoeveel kinderen er thuisonderwijs krijgen.

4. Verwacht het college dat de recente uitspraak van de Hoge Raad gevolgen zal hebben voor het aantal leerplichtvrijstellingen in Houten? Zo ja, welke gevolgen verwacht het college?

Antwoord:
Ja, er worden geen nieuwe vrijstellingen 5b meer afgegeven. Daarnaast zijn er in dit schooljaar 8 leerlingen die op basis van artikel 5b een vrijstelling hebben. Deze vrijstellingen zullen in het systeem omgezet worden naar 'absoluut verzuim'.

In de Lekstroomregio proberen alle gemeenten één lijn aan te houden hoe om te gaan met deze vrijstellingen. Daarbij hebben we ons te houden aan de uitspraak van de Hoge Raad en tegelijkertijd wachten het landelijke beleid van het ministerie van OCW af. Aankomend schooljaar willen we in ieder geval met ouders van de kinderen met een vrijstelling 5b in gesprek.

5. Op welke wijze houdt de gemeente, binnen de wettelijke mogelijkheden, zicht op het welzijn, de ontwikkeling en de onderwijskansen van kinderen die niet deelnemen aan regulier onderwijs?

Antwoord:
Zicht op op kinderen die niet deelnemen aan het regulier onderwijs is mogelijk als deze op de juiste wijze gemeld worden door het (particuliere) onderwijs bij Leerplicht. De gemeente alias Leerplicht hoeft niet ten alle tijden betrokken te zijn als er zorgpartners zoals de GGD of het Sociaal Team en/of gespecialiseerde jeugdhulp betrokken zijn in de vorm van behandeling of dagbesteding en derhalve regie voeren met ouders. In de samenwerking tussen het onderwijs, Samenwerkingsverband, Leerplicht, GGD en Sociaal Team wordt er regelmatig afgestemd en gekeken in hoeverre de jeugdige weer richting het onderwijs kan werken of een ander toekomstperspectief passender is.

6. De Verklarende sturingsinformatie 3e tertiaal 2025 laat zien dat de gemeente inzet op het terugdringen van thuiszitten en het versterken van Onderwijs-Zorgarrangementen. Welke doelstellingen hanteert het college voor de komende jaren ten aanzien van:
   - **het terugdringen van thuiszitten;**
   - **het vergroten van onderwijsdeelname;**
   - **het monitoren van kinderen die buiten het reguliere onderwijs vallen?**

Antwoord:
De gemeente Houten heeft in de eerste helft van dit jaar een gezamelijke aanpak op schoolaanwezigheid ontwikkeld en deze wordt na de zomervakantie vervolgt met trainingen en leersessies. Daarnaast heeft het onderwerp Thuiszitters in de regio de aandacht, maar het raakt ook het regionale project 'thuis nabij onderwijs'. Daarmee zijn er nog geen concrete doelstellingen, maar ligt de focus op wat wél binnen de mogelijkheden van het kind ligt.

Het monitoren van kinderen die buiten het reguliere onderwijs vallen hoeft niet noodzakelijkerwijs een taak te zijn van de Leerplicht. Denk bijvoorbeeld aan jeugdigen die uitstromen naar een leer-/werktraject. De Leerplicht draagt over aan ketenpartners en zij monitoren de voortgang en signaleren weer bij Leerplicht als er stagnaties optreden.

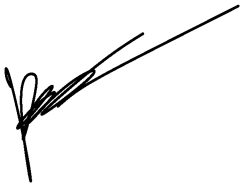
7. **Is het college bereid de raad periodiek te informeren over de ontwikkeling van:**
   - **het aantal thuiszitters;**
   - **het aantal kinderen dat onderwijs volgt buiten het reguliere onderwijs;**
   - **het aantal leerplichtvrijstellingen;**

   zodat de raad beter zicht krijgt op de ontwikkeling, het welzijn en de onderwijskansen van deze groepen kinderen?

Antwoord:
Het college rapporteert periodiek via de reuliere P&C cyclus en de rapportage Sociale Koers/Uitvoeringsplan over de aanpak van schoolverzuim. De gemeente levert jaarlijks de artikel 25 tellingen aan bij het rijk. Deze landelijke rapportages over schoolaanwezigheid vanuit DUO en het Rijk (ook terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl) geven ook inzage voor Houten, maar zijn gebaseerd op schooljaren en niet kalenderjaren.

Het college hoopt met de beantwoording van de vragen voldoende tegemoet te zijn gekomen aan de informatievoorziening die Volt gewenst heeft over dit onderwerp.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,

de secretaris,	de burgemeester,
	
R. van Netten	H.C. Heerschop

Bijlage(n): -